

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om "Möjligheter och utmaningar för en mer konkurrenskraftig europeisk sektor för träbearbetning och möbler" (initiativyttrande)

(2012/C 24/04)

Föredragande: **Josef ZBORIL**

Medföredragande: **Patrizio PESCI**

Den 20 januari 2011 beslutade Europeiska ekonomiska och sociala kommittén att i enlighet med artikel 29.2 i arbetsordningen utarbeta ett initiativyttrande om

"Möjligheter och utmaningar för en mer konkurrenskraftig europeisk sektor för träbearbetning och möbler"

(initiativyttrande).

Rådgivande utskottet för industriell omvandling, som svarat för kommitténs beredning av ärendet, antog sitt yttrande den 27 september 2011. Föredragande var Josef ZBORIL och medföredragande Patrizio PESCI.

Vid sin 475:e plenarsession den 26–27 oktober 2011 (sammanträdet den 26 oktober) antog Europeiska ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 120 röster för, 1 röst emot och 2 nedlagda röster.

1. Slutsatser och rekommendationer

1.1 Den europeiska träbearbetnings- och möbelsektorn (samt pappersmassa- och pappersindustrin) använder huvudsakligen en naturligt förnybar råvara – trä – och spelar en viktig roll i utvecklingen av en grön ekonomi. EESK har noterat att det tyvärr för närvarande finns ett antal viktiga skillnader mellan vissa delar av EU-politiken och EU-initiativen, vilket får avsevärd inverkan på de skogsbaserade industriernas konkurrenskraft och lönsamhet.

1.2 Sektorn står inför en växande konkurrens om träet från sektorn för förnybar energi, på grund av subventioner och andra åtgärder som främjar användande av biomassa (trä är ett av de huvudsakliga bränslena som används för att producera energi av biomassa). Sektorn har också svårigheter när det gäller investeringar, forskning, utbildning och att locka till sig yngre arbetskraft samt drabbas av administrativa begränsningar i samband med offentliga upphandlingar. Dessutom måste möbelsektorn hantera den dramatiska ökningen av priset på råvaror, t.ex. läder, plast, naturfibrer och petroleumbaserade produkter.

1.3 EESK uppmanar EU-institutionerna och medlemsstaterna att göra ett seriöst åtagande i syfte att anpassa och utveckla en lagstiftningsram som kan öka konkurrenskraften och bidra till att förbättra råvaruförsörjningen både för trä- och möbelindustrin och för pappersmassa- och pappersindustrin. EESK skulle vilja erinra om att det behövs en detaljerad studie av de problem som har att göra med tillgången på träråvaror för den skogsbaserade industrin respektive för sektorn för förnybar energi (biomassa).

1.3.1 EESK uppmanar kommissionen att i samarbete med skogs- och timmerindustrin ta fram lämpliga och särskilt riktade åtgärder för att ta itu med dessa problem. För att underlätta

samarbetet föreslår kommittén att man inrättar en informell, neutral och interinstitutionell grupp av sakkunniga – även med förbindelser till relevanta aktörer – om "trä som en hållbar råvara". CCMI är förstas intresserad av att ingå i denna grupp.

1.4 Den europeiska studien "EUwood" ⁽¹⁾ visar att träkonsumtionen för energiproduktion kommer att växa från 346 miljoner kubikmeter fast material 2010 (3,1 EJ) till 573 miljoner kubikmeter (5 EJ) 2020 och att den kan komma att uppgå till 752 kubikmeter 2030 (6,6 EJ). Dessa resultat baserar sig på antagandet att andelen trä i energi från förnybara källor kommer att minska – från 50 % 2008 till 40 % 2020. Ett underskott på 200 miljoner kubikmeter trä förväntas för 2025 och 300 miljoner för 2030.

1.5 EESK förespråkar att trä ska införlivas som en viktig råvara i det europeiska innovationspartnerskapet om råvaror, i linje med rekommendationerna i kommissionens meddelande om råvaror. I detta sammanhang borde i synnerhet möjligheterna till återanvändning och återvinning utredas.

1.6 EU:s skogspolitik bör stödja en aktiv skogsförvaltning. EESK vill framför allt föreslå att Europeiska kommissionen ska främja odling av energiskog med kort rotationstid. Man bör också utreda vilka åtgärder som krävs för att se till att trä som är lämpligt för industriell användning inte används för produktion av förnybar energi.

⁽¹⁾ Källa: Europeisk studie "Real potential for changes in growth and use of EU forests. Euwood", s. 45 kapitel 3.5 "Future demand for wood energy"... Wood consumption for energy generation is expected to grow from 346 million m³ in 2010 (3.1 EJ) to 573 million m³ (5 EJ) in 2020 and might reach 752 million m³ in 2030 (6.6 EJ). These results are based on the assumption that wood energy decreases its share in energy from renewable sources from 50 % in 2008 to 40 % in 2020."

1.7 EESK understryker att det är nödvändigt att aktivt främja gröna byggnader där miljövänliga och resurseffektiva system och processer används under byggnadens hela livscykel. I detta syfte skulle ett årligt evenemang, t.ex. en workshop, för att uppmärksamma hållbar byggnation och design kunna vara till nytta. Det bör få stöd av EESK och ha kopplingar till relevanta avdelningar inom kommissionen.

1.8 EESK välkomnar kommissionens vice ordförande Antonio Tajanis förslag om att införa ett "konkurrenskraftstest" innan EU undertecknar ett handelspartnerskapsavtal med tredje land. Kommittén instämmer också i att man måste bedöma vilka effekter andra politiska initiativ (t.ex. energi-, handels-, miljö-, social- och miljöskyddspolitik) får för industrins konkurrenskraft innan de genomförs.

1.9 För att öka produktiviteten och ha bästa konkurrenskraft behöver sektorn arbetstagare som är utbildade i och besitter den senaste kompetensen och tekniken. EESK välkomnar industrins proaktiva inställning att arbetstagarna ska skyddas från exponering för skadliga ämnen på arbetsplatsen och välkomnar sektorns åtagande att garantera säkerhet i fråga om karriär och anställning samt att värna om arbetstagarnas hälsa och välbefinnande, utveckla färdigheter och kompetens och uppnå balans mellan arbetsliv och privatliv.

1.10 Än så länge har det inte skett några större framsteg när det gäller att få forsknings- och innovationsprojekt som rör träbearbetning och möbler godkända på EU-nivå. För att erbjuda ett starkare FoU-stöd till de europeiska träbearbetnings- och möbelindustrierna måste man i framtida program i synnerhet beakta de små och medelstora företagens särskilda svårigheter och behov.

1.11 EESK skulle vilja erinra om att det är viktigt att ha ett starkt samarbete mellan industrin, EU-institutionerna och de nationella regeringarna för att kunna bekämpa produktförfalskningar. EESK stöder därför idén om att inrätta ett europeiskt standardpatent och anser att det bör införas ett produktblad för möbelprodukter. Om man utvecklar teknik för att underlätta autentisering kommer detta också att i hög grad hjälpa till. EESK rekommenderar att EU vidtar åtgärder för att stärka kapaciteten hos de nationella tullmyndigheterna och att en "Europeisk/Nationell förfalskningsbekämpningsdag" bör anordnas.

2. Träbearbetnings- och möbelindustrin i EU ⁽²⁾

2.1 Träbearbetnings- och möbelindustrierna utgör en vital, hållbar, innovativ och miljövänlig sektor, som 2008 hade en omsättning på ungefär 221 miljarder euro och en sysselsättningsgrad på 2,4 miljoner personer i mer än 365 000 företag, de flesta av dem små och medelstora företag. Möbelindustrin står för nästan hälften av denna omsättning, sedan följer produktion av byggnadselement (19,3 %), sågverk (13,9 %) och träskivtillverkning (9,2 %). Den finansiella och ekonomiska krisen har i hög grad påverkat hela sektorn och omsättningen gick

ned med mer än 20 % mellan 2008 och 2009. Pappersmassa- och pappersindustrin i Europa utgör den andra delen av de skogsbaserade industrierna. Den har en årlig omsättning på 71 miljarder euro och framställer 36 miljoner ton pappersmassa och 89 miljoner ton papper.

2.2 Vad gäller sysselsättning står möbelindustrin för 51 % av sysselsättningen i sektorn. Flest anställda finns i Italien, med 363 000 arbetstillfällen inom sektorn, sedan följer Polen, Tyskland, Spanien och Storbritannien. I de nya EU-medlemsstaterna har sektorn särskilt många anställda och av det totala antalet personer i sysselsättning är det 34 % som arbetar i träbearbetningsindustrin. Arbetstillfällena inom träbearbetnings- och möbelsektorn finns ofta i avlägset belägna eller mindre industrialiserade och utvecklade områden och ger därför ett viktigt bidrag till landsbygdsekonomin. Pappersmassa- och pappersindustrin står för 235 000 direkta och 1 miljon indirekta arbetstillfällen. 60 % av alla arbetstillfällen finns i landsbygdsområden.

2.3 Eftersom sektorn huvudsakligen använder sig av en naturligt förnybar råvara, trä, och har en väl beprövad historia inom hållbarhetsområdet, så är sektorn en föregångare i utvecklingen av en grön ekonomi, vilket är ett av EU:s huvudmål för framtiden. Pappersmassa- och pappersindustrin har också en enastående trovärdighet på miljöområdet. Vad gäller råvaror är hälften av de fibrer som används för att göra papper återvunna. Den andra hälften visar på god resursanvändning: 20–30 % av dessa fibrer är restprodukter från annan industri, gallring vid skogsvård utgör 40–60 % och bara 20–30 % kommer från slutavverkning.

2.4 Tyvärr råder det för närvarande viss brist på överensstämmelse mellan vissa delar av EU-politiken och EU-initiativen, vilket allvarligt påverkar sektorns konkurrenskraft och vinster. Den europeiska träbearbetnings- och möbelsektorn står inför en växande konkurrens om träet från sektorn för förnybar energi, på grund av subventioner och andra åtgärder som främjar användande av biomassa (trä är ett av de huvudsakliga bränslena som används för att producera energi av biomassa). Sektorn har också svårigheter när det gäller investeringar, forskning, utbildning och att locka till sig yngre arbetskraft. Administrativa begränsningar i samband med offentliga upphandlingar sätter sektorn under ytterligare press.

2.5 Sektorn står inför ökande konkurrens från tillväxtekonomier där kostnaderna är låga och den möter också ett ökande antal tekniska handelshinder. Dessutom har möbelsektorn inte bara svårt att få tillgång till trä som råvara, utan ser också en dramatisk ökning av priset på material som läder, plast, naturfibrer och petroleumbaserade produkter.

2.6 Om EU-institutionerna inte åtar sig att ta fram en lagsiftningsram som kan öka konkurrenskraften och inte heller garanterar råvaruförsörjningen för träbearbetnings- och möbelsektorn så kommer framtiden för sektorn att förbli osäker.

⁽²⁾ Källa: Årsrapport för 2009–2010 från European Panel Federation.

3. Effekterna av EU:s lagstiftning om förnybar energi på efterfrågan på trä

3.1 Kommittén är allvarligt oroad över de effekter som kommissionens klimatförändrings- och energipaket kommer att få för utvecklingen av förnybara energikällor och den allmänna tillgången på trä, som är industrins råmaterial. Kommittén är besviken över att användningen av olämpliga subventionssystem för produktion av förnybar energi, som skapats för att uppnå klimatåtagandena, har gjort det mer lönsamt att bränna trä direkt än att använda det till produkter. Detta har fått allvarliga konsekvenser för utbudet av trä till träbearbetningsföretag och för dessa företags konkurrenskraft och lönsamhet.

3.2 EESK uppmanar kommissionen att utföra en detaljerad studie av de problem som är förknippade med tillgången på träråvaror för den skogsbaserade industrin och för sektorn för förnybar energi (biomassa). EESK uppmanar kommissionen att i samarbete med skogs- och timmerindustrin ta fram lämpliga och särskilt riktade åtgärder för att ta itu med dessa problem. För att underlätta samarbetet föreslår kommittén att man inrättar en informell, neutral och interinstitutionell grupp av sakkunniga – även med förbindelser till relevanta aktörer – om ”trä som en hållbar råvara”. CCMI är förstas intresserad av att ingå i denna grupp.

3.3 EESK stöder trä- och pappersindustrin när den efterlyser en balanserad syn på användningen av träbiomassa i syfte att undvika snedvridning av marknaderna vad gäller tillgången och priset på skogsbaserade råvaror för tillverkningsindustrin. Man bör också hålla i minnet att många träpanelföretag tvingades att minska kapaciteten mellan juni 2009 och juni 2011 – inte på grund av ekonomiska eller tekniska orsaker, utan snarare på grund av att det saknades råvaror.

3.4 Trots att träbiomassa har den med bred marginal högsta (biomasse-) energidensiteten (energiflöde i watt per kvadratmeter) så bör det noteras att denna energidensitet fortfarande är mycket låg ($0,6 \text{ W/m}^2$) och att till exempel ett träeldat kraftverk med en installerad kapacitet på 1 GW, en kapacitetsfaktor på 70 % och en omvandlingseffektivitet på 35 % skulle kräva en årlig skörd om cirka 330 000 hektar gröda, vilket motsvarar ett landområde på närmare $58 \times 58 \text{ km}^2$. Att uppfylla de europeiska målen för förnybar energi med den förväntade andelen biomassa skulle kräva 340–420 miljoner fasta kubikmeter träbiomassa.

3.5 Vad gäller främjandet av förnybara energikällor och biomassa anser EESK att följande principer är viktiga:

— Medlemsstaterna bör i sina handlingsplaner för förnybara energikällor bedöma hur stor mängd träbiomassa det finns

i landet eller regionen som klart och tydligt är tillgänglig för energianvändning och vilka volymer träbearbetningsindustrin redan använder som råvara, innan de genomför åtgärder för att främja användning av förnybara energikällor.

— För att återupprätta en naturlig balans mellan materialanvändning av trä och energianvändning av biomassa bör man undvika subventioner för direktbränning av trä.

— För att säkerställa en maximal grad av återvinning av spillvirke och produktionsrester bör lämpliga metoder tillämpas.

— Främjande av principen om kaskadanvändning i flera steg (tillverkning av produkter, återanvändning, reparation och återvinning, utnyttjande av energiinnehåll).

— Åtgärder för att främja ökat virkesutnyttjande från skogar och andra källor (*) från europeiska och nationella institutioners sida. Stöd ska ges till förkortade avverkningscykler för produktion av energibiomassa.

3.6 Ur ekonomisk synvinkel uppskattas mervärdet i trävaruindustrin till 1 044 euro per ton torrt virke och till 118 euro per ton för trä som används som bioenergi. Vad gäller sysselsättning skapar trävaruindustrin 54 mantimmar per ton torrt virke, jämfört med bara två mantimmar inom bioenergisektorn (5). När det gäller kolcykeln erbjuder den träbaserade produktindustrin sålunda mycket större fördelar uttryckt i sysselsättning och mervärde än direktförbränning av trä.

3.7 Träbearbetningssektorn har bidragit till hållbar energianvändning och hållbara naturresurser i många decennier och utfört pionjärbete på området för generering av förnybar energi. Detta är ett annat viktigt bidrag till att minska klimatförändringarna.

3.8 Ytterligare viktiga energibesparingar har uppnåtts genom investeringar i modern utrustning och moderna förfaranden, vilket gör att det mesta av den energi som krävs för industriella träbearbetningsprocesser kommer från träbiomassa som är olämplig för återvinning. Upp till 75 % av den energi som används för att framställa trävaror produceras av spillvirke och återvunnet trä. Sektorn förbättrar också kontinuerligt återvinningsgraden för trä genom avsevärda investeringar i innovativ teknik.

(3) Vaclav Smil: Power Density Primer – Understanding the Spatial Dimension of the Unfolding Transformation to Renewable Electricity Generation, maj, 2010.

(4) "Mobilisation and efficient use of wood and wood residues for energy generation". Rapport till den ständiga skogskommittén från dess tillfälliga arbetsgrupp II om utnyttjande och effektiv användning av trä och virkesspill för energiproduktion.

(5) Tackle Climate Change: Use Wood. Publikationen CEI-Bois, november 2006.

3.9 Trä är en begränsad resurs och träbearbetningsindustrin är engagerad i att använda det så effektivt som möjligt. Under de senaste två årtiondena har sektorn tagit fram logistiska nätverk för att samla in och ta till vara återvunnet trä. Kommittén är dock medveten om att värdefulla trätillgångar blir avfall i många medlemsstater, vilket strider mot målen i direktivet om deponering av avfall (1999/31/EG). EESK uppmanar kommissionen att se till att direktivet om deponering av avfall genomförs på ett korrekt sätt så att trätillgångar som är lämpliga för industriell användning eller för användning i förnybar energi inte går till spillo.

4. Trä som en utmärkt lösning med flera syften för att spara energi i byggnader

4.1 Energieffektivitet är ett av huvudinslagen i EU:s Europa 2020-strategi för smart och hållbar tillväxt för alla. Energieffektivitet är ett av de mest kostnadseffektiva sätten att öka energiförsörjningstryggheten och minska utsläppen av växthusgaser och andra föroreningar⁽⁶⁾.

4.2 Byggnader står för 40 % av energikonsumtionen och 36 % av EU:s koldioxidutsläpp. Byggnaders energiprestanda är nyckeln till att uppnå EU:s klimat- och energimål på kort och lång sikt.

4.3 Trä som byggnadsmaterial kan erbjuda en lösning på hur man ska kunna förbättra byggnaders energiprestanda på ett kostnadseffektivt sätt. Ett flertal internationella forskningsstudier har visat att byggnader med trästomme leder till lägre växthusgasutsläpp än sina motsvarigheter med stomme av stål och betong (26 % respektive 31 %). Dessutom konsumerar bostadshus med stål- och betongstomme 17 % och 16 % mer inneboende energi och släpper ut 14 % och 23 % mer luftföroreningar än bostäder på trästomme. Träsektorn kan sålunda spela en viktig roll för att stödja målen i kommissionens färdplan 2050 om att uppnå en 80-procentig minskning av utsläppen av växthusgaser senast 2050.

4.4 EESK understryker att man måste främja gröna byggnader som använder miljökompatibla och resurseffektiva system och processer under alla livscykelns faser: utformning, byggande, verksamhet, underhåll, renovering och rivning. Man bör verka för att en livscykelanalys görs. Detta inbegriper att identifiera det material som har minst påverkan på den globala uppvärmningen.

4.5 Kommittén är besviken över att det fortfarande finns hinder i form av lagstiftning och annat som förhindrar att trä och träbaserade produkter i större omfattning används i bostäder i EU. Man bör på nationell nivå ta ad hoc-initiativ för att stärka de lokala och regionala myndigheternas kunskaper om trä som byggnadsmaterial. Dessutom är bristen på lämplig utbildning och kompetens, inte bara i den träbaserade industrin, utan också i viktiga kringyrken (byggnadsingenjörer, arkitekter m.fl.) ett av de största hindren för ökad användning av trä i byggnader.

⁽⁶⁾ Handlingsplanen för energieffektivitet 2011 – KOM(2011) 109 slutlig.

4.6 Tyvärr erkänns inte alltid träets positiva roll i bostadsbyggandet till fullo i de gröna byggnadsbedömningssystem som för närvarande används. En del av dessa system har i praktiken motverkat användning av trä. EESK uppmanar därför till användning av allmänt accepterade metoder för livscykelanalyser, där man erkänner byggnadsmaterialets alla fördelar och nackdelar, inklusive lagring av koldioxid.

4.7 Att uppmuntra användning av träprodukter är det grönaste alternativet. Genom att använda träets fulla potential (lagrings- och ersättningseffekter) i byggnader skulle Europa kunna minska koldioxidutsläppen med 300 miljoner ton (mellan 15 och 20 %) (7). Kommittén konstaterar att man genom att använda grönt byggnadsmaterial kan göra effektiva energibesparingar i byggnader.

4.8 Med tanke på den pågående klimatförändringsdebatten och i synnerhet diskussionerna om markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk uppmanar EESK myndigheterna att

— erkänna att träprodukter kan lagra koldioxid⁽⁸⁾,

— främja användning av material som fungerar som koldioxidlager och som lämnar lägre avtryck av koldioxid och andra resurser.

5. Global ekonomi: utmaningar och tillfällen för träbearbetnings- och möbelindustrin

5.1 I dag ger ett geografiskt avstånd inte längre något skydd mot konkurrens.

5.2 Globaliseringen har påverkat den europeiska träbearbetnings- och möbelindustrin på många områden:

— Ett importtryck från lågkostnadsländer – i synnerhet i Asien – inte bara för konsumentvaror som möbler eller trägolv (parkett och laminat), utan också för plywood, där en antidumpingtull redan har införts. Plywood- och möbelpriserna är satta under stark press på grund av konkurrensen, framför allt från Kina.

— Exporten av timmer (bok, ek, poppel) till Kina som kommer tillbaka till Europa som (halv)färdiga produkter. Enligt den kinesiska tullen uppgick landets totala timmerimport till 11 miljoner kubikmeter under de första månaderna 2010, 24 % mer än under samma period 2009. Under 2009 uppgick värdet på importerade trävaruprodukter i ordets strikta bemärkelse till 7 miljarder euro. I många år har Kina varit den största utländska möbelleverantören till EU. Sedan 2008 har mer än 50 % av den totala importen till Europa kommit från Kina. Den europeiska möbelimporten från Kina är nu 46,9 % högre än 2005, men den totala möbelimporten är bara 12,6 % högre uttryckt i värde, vilket understryker Kinas dominans.

⁽⁷⁾ CEI-Bois: www.cei-bois.org.

⁽⁸⁾ Dušan Vácha, TSU Internship, Harvested Wood Products, approaches, methodology, application, IPCC/NGGIP/IGES, Kanagawa, Japan, maj 2011.

5.3 EU-institutionerna bör garantera lika villkor med samma marknadsregler för både europeiska producenter och deras konkurrenter. EESK välkomnar kommissionens vice ordförande Antonio Tajanis förslag att införa ett "konkurrenskraftstest" innan EU undertecknar ett handelspartnerskapsavtal med tredje land. I framtiden bör man komma överens om handels- och investeringsavtal mellan EU och icke-EU-länder på grundval av en konsekvensanalys som slutförs innan förhandlingarna inleds. Kommittén instämmer dessutom i att man måste bedöma vilka effekter andra politiska initiativ (t.ex. energi-, handels-, miljö-, social- och konsumentskyddspolitik) får för industrins konkurrenskraft innan de genomförs.

5.4 Eftersom många effekter av globaliseringen inte kan saktas ned eller förhindras kommer den europeiska träbearbetnings- och möbelindustrin att behöva göra ytterligare framsteg mot nya och innovativa segment. Sektorn har redan koncentrerat sig på att utveckla konkurrensfördelar som

- en flexibel produktion som tillåter kundanpassning av produkter,
- högkvalitativa specifikationer och avancerad teknik,
- framstående design,
- utveckling av andra värden än prisbaserade (t.ex. varumärken, köperfarenhet),
- integrering av tjänster före och efter köpet,
- snabb leverans med minimal lagerhållning.

5.5 Den europeiska industrin är sålunda fokuserad på en innovationsprocess som aldrig tar slut för teknik, funktionalitet och estetik. Högt innovativa och originella nischprodukter behövs för att konkurrera med den kinesiska industrin som nu kan producera alla former av varor till mycket lägre priser än Europa.

6. Sociala aspekter

6.1 Träbearbetnings- och möbelsektorn står under en enormt stark press, vilket är följderna av flera externa stressfaktorer, inklusive globaliseringen av marknaderna, de allt snabbare tekniska förändringarna och den globala finanskrisen nyligen. Det är absolut nödvändigt att omorientera marknadsstrategierna om sektorn ska förbli konkurrenskraftig och utgöra en viktig del av den europeiska ekonomin. Till utmaningarna hör i synnerhet pensionsplanerna, det faktum att arbetskraften har lägre utbildningsnivå än genomsnittet samt förmågan att locka till sig och

behålla unga arbetstagare och ändra kompetenskraven. Arbetskraftens demografiska utveckling inom sektorn bör följas noga och motåtgärder vidtas i god tid, för att inte göra det svårt för sektorn att blomstra i framtiden.

6.2 Tillgången på utbildad och kvalificerad arbetskraft är en huvudfaktor. De särskilda färdigheter som krävs i produktionscykeln för möbler eller trävaruprodukter kan bli avgörande för produktens framgång. Arbetstagarnas utbildning bör inte bara baseras på traditionella modeller, utan också på nya marknadsbehov och teknisk utveckling.

6.3 För närvarande är ett särskilt problem inom sektorn den åldrande arbetskraften i de flesta av industrins undersektorer och bristen på dragningskraft för unga arbetstagare. Sektorn behöver arbetstagare som är utbildade i de senaste färdigheterna och tekniken.

6.4 Industrin samarbetar med sina branschorganisationer och fackföreningar⁽⁹⁾ för att bidra till att lösa dessa problem genom att arbeta med bristen på yrkeskunskaper och behovet av att locka till sig unga arbetstagare. En avgörande faktor för att försäkra sig om konkurrenskraft i sektorn är att se till att ett tillräckligt antal kvalificerade arbetstagare finns tillgängliga för att fylla efterfrågan i sektorn. Utbildningsprogram på fackhögskolor bör utformas efter arbetskraftsbehovet.

6.5 Industrin har också arbetat med att skydda arbetstagarna från exponering för skadliga ämnen på arbetsplatsen genom bästa metoder-projekt om hälsa och säkerhet med stöd från kommissionen. REF-Wood och Less Dust-projekten är de bästa exemplen på träbearbetningsindustrins åtagande att skapa hälsosamma arbetsförhållanden för sina anställda. Dessa initiativ från de europeiska arbetsmarknadsparterna har syftat till att förbättra sysselsättningen genom att erbjuda bättre arbetsvillkor, och de bör leda till en konsekvensbedömning och till fastställandet av ytterligare åtgärder med vars hjälp man kan nå de mål som ställts upp av arbetsmarknadsparterna. Träbearbetnings- och möbelsektorerna anser att det är nödvändigt att garantera karriär- och sysselsättningstryggheten, upprätthålla arbetstagarnas hälsa och välmående, utveckla färdigheter och kompetens och uppnå balans mellan yrkes- och privatliv. EESK välkomnar och stöder att det finns sociala stadgor om arbetstagarnas och arbetsgivarnas rättigheter och skyldigheter på företagsnivå.

6.6 Det är viktigt att understryka att dessa industrier har stor potential för att utveckla lokala gröna jobb, på grund av den europeiska träbearbetnings- och möbelindustrins förnybara råvaror och låga energikonsumtion, och det faktum att industrins anläggningar ofta är belägna i landsbygdsområden.

⁽⁹⁾ Se till exempel Pfeleiderer AG:s sociala stadga (PASOC), som undertecknades i Frankfurt am Main, Tyskland, den 30 november 2010. http://www.pasoc.innopas.eu/fileadmin/docs/documents/sozialcharta/EN_IFA-PAG.pdf.

7. Forskning och innovation

7.1 För att säkra tillgång till europeiska FoU-program har den europeiska träbearbetningssektorn bildat teknikplattformen för den skogsbaserade sektorn (FTP) tillsammans med sina partner inom pappersmassa- och pappersindustrin och skogsägarna. Samtidigt som detta definitivt har skapat möjligheter för FoU-aktiviteter på EU-nivå så har framgångarna med att få träbearbetnings- och möbelprojekt accepterade på EU-nivå hittills varit uppseendeväckande små, eftersom bara ett fåtal små och medelstora företag har de resurser som krävs för att delta.

7.2 EU-samarbetsprogram som ERA-NET har visat sig vara bättre anpassade till de små och medelstora företagens behov, och de har också skapat särskilda möjligheter för företag från sektorn.

7.3 För att träbearbetnings- och möbelindustrin i Europa ska kunna dra nytta av ett starkare FoU-stöd, måste framtida EU-program inom FoU sålunda särskilt beakta de små och medelstora företagens särskilda behov i syfte att underlätta tillgång till program och anpassa dem till företagets vardagsbehov.

7.4 EESK uppmanar därför kommissionen och medlemsstaterna att i vederbörlig ordning ta hänsyn till dessa synpunkter och behandla dem mot bakgrund av det pågående offentliga samrådet om grönboken om den framtida gemensamma strategiska ramen för finansiering av forskning och innovation. Dessutom uppmanar EESK EU-institutionerna att utreda vilka initiativ som skulle kunna bidra till ökad utveckling av icke-teknisk innovation.

7.5 Innovation utvecklas organiskt, det är inte något som kan levereras på beställning. Nationella och europeiska myndigheter kan dock stödja innovationsprocessen genom att erbjuda ramvillkor som gör det värt för företag att investera tid och pengar i sin framtid.

7.6 Den europeiska råvarupolitiken har koncentrerats på kritiska material, snarare än på andra råvaror som trä eller återvunnet papper. För att komma över denna tydliga klyfta i EU-politiken förespråkar EESK att trä ska införlivas som en viktig råvara i det europeiska innovationspartnerskapet om råvaror, i linje med rekommendationerna i kommissionens meddelande om råvaror.

8. Immateriella rättigheter och produktförfalskning

8.1 Att skydda och tillämpa immateriella rättigheter måste vara en prioritering om man vill se till att EU kan fortsätta

att konkurrera i den globala ekonomin trots ökande internationell förfalskning och pirattillverkning inom många sektorer. EESK understryker att det krävs ett starkt samarbete på området för industriella immateriella rättigheter, i synnerhet genom skapande av ett europeiskt standardpatent.

8.2 EESK vill erinra om behovet av ett starkt samarbete mellan industrin och de styrande organen (på EU-nivå och på nationell nivå) för att bekämpa förfalskningar. Det är viktigt att ge ett bättre stöd till utbildning för tjänstemän inom den offentliga sektorn och inom tullen, och att öka konsumenternas medvetenhet. Om man utvecklar teknik för att underlätta autentisering av äkta och falska produkter skulle detta också vara till stor hjälp. EESK rekommenderar att EU vidtar åtgärder för att stärka kompetensen inom de nationella tullmyndigheterna att bekämpa handeln med förfalskade varor.

8.3 Det italienska initiativet med en dag mot varumärkesförfalskning som Confindustria höll i Rom och ett flertal andra italienska städer förra året är ett exempel på en bra metod. EESK uppmanar EU-institutionerna att anordna liknande evenemang på europeisk och nationell nivå.

8.4 Förfalskade möbelprodukter kan vara skadliga för hälsan, eller till och med livshotande. För att stärka de immateriella rättigheterna och bekämpa förfalskade produkter uppmanar EESK av denna anledning kommissionen att skapa ett "produktblad" för möbelprodukter. Detta produktblad ska levereras med den köpta produkten i syfte att garantera nödvändig insyn i handelsrelationerna mellan tillverkare, handlare och konsument. Möbelprodukter som saluförs på EU-marknaden bör åtföljas av minst följande information: produktens lagliga namn eller benämning i gemensamma tulltaxan, tillverkarens eller importörens företagsnamn, produktens ursprung, information om material eller substanser som kan vara skadliga för människor eller miljön, information om vilka material som använts och om produktionsmetoderna om dessa är betydelsefulla för produktens kvalitet eller särdrag samt en bruksanvisning.

8.5 Kommittén noterar att det verkligen är nödvändigt att stödja möbel- och träbearbetningssektorn genom ekonomiska reformer i syfte att uppmuntra att produkterna säljs internationellt och säkerställa rättvis konkurrens. EU bör också uppmuntra tillväxtekonomierna att reformera sina nationella system i syfte att eliminera byråkratisk ineffektivitet eller kompensera för de reglerande eller byråkratiska obalanser som kan bli följden av tulltariffer. Den rättsliga ramen skulle också kunna förbättras för att skapa en tydlig lagstiftningsram för europeiska företag som vill investera på marknader i tredje land.

Bryssel den 26 oktober 2011

*Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande*

Staffan NILSSON